

## **PREDIKUAK ORORBIA, 1758**

<http://mediateka.fonoteka.com>

Nafarroako Gobernua - Gobierno de Navarra  
Euskarabidea - Instituto Navarro del Vascuence  
Nafarroako Euskararen Mediaketa - Mediateca del Vascuence de Navarra  
<http://mediateka.fonoteka.com>

Iturria:

Jose M. Satrustegi, 1987, Euskal testu zaharrak I, Euskaltzaindia, Iruña.

Bertsio informatiko honen egilea:

Elea

Nafarroako Euskararen Mediaketak egindako lanak publikoak dira eta, Jabego Intelktualaren Legearen arabera jatorrizko idazlanak bestelako eskubiderik ez baleuka, nahi bezala erreproduzi daitezke.

## **PREDIKUAK ORORBIA, 1758**

I

Domingo primero de Quaresma

Evangelium Matth. 4

Tunc ductus est Iesus a Spiritu in desertum, ut tentaretur a diabolo. Math. 4.

Evangeliste San Matheoc erraten digu egun evangelio sanduen, ece (apenas) Jesu Christo gure Erredentorea errecibitu orduco bautismo Sandue San Juan Bautis(taren) escu(eta)tic, Jordan çerixonVgelde batean, berla guietu zuela Spiritu Sanduec desierto atera, tentacezan an demonioac. Tentatu cue bada demonioac Christu gure Erredentorea iru aldis. Cegó Christo gure Erredentorea, berroquei egunes, eta berrogai gaues barutu ondoan, goseac, desierto artan, eta aparecitu ceiquio demonio, eta tentatu cue gulerequi, erraten ciola: si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. Jan Goicoaren semea barime zara, erranzazu arriebec conberti deizela oguien. Neicue demonioac, nola beicego Christo gure Erredentorea, einberçe egunes, eta gaues barutu ondoan, goseac, ssanceçan bear beño iago, eta incezan becatu; beñe garaituce demonioa Christo gure Erredentoreac, errespuesta onequi: Non in solo pane vivit homo; esta gizona oguierequi sollic bici: sed in omni verbo quod procedit de ore Dei. Beicic Jan goicoaren içerequi, eta doctrinerequi bicide arime, eta

aniç aldís corpuçere bai, bada Escriture Sagratuec erraten digu, Moises egon cela berrogai egunes ssan eta edan bague, eta mantenatu zuela bere arime, eta gorpuçe ere bai Jan goicoan içerequi, eta Doctrinerequi.

Garaituric demonioa tentaciontan acometitucio berçabatequi; lendabissicoa iquence gulequi eta biguerna soberbierequi, bara apareçitu ceiquio, guizon deboto, eta piadosoaten figuren, demonioa, Jesu Christo gure Erredentoreari Jerusalengo Elicebaten, (eta) eramozu lecu altoatera, eta erran cio: si filius Dei es, mitte te deorsum. Jan Goicoaren Semea baimezara, egoçiçezu ortic Zauze buruori, eta estuçu miñic artuco, cerengatic atracodaquizquizu Eingiruec, airean artuco ceituste, eta guardatuco ceituste miñi arçetic, Jan goicoac manaturic dauzquien bequela: quia Angelis suis mandavit de te et in manibus tollent te. Eta cer uste duce pretendiçen zuela demonioac tentaciontan? pretendicen cue Christo gure Erredentoreac egoçiçezan altoartatic bere burue, eta geldicedien miñic artugabe, alabacezaten icusten cuten gendec Sandue bequela, desbanecitu cedien agatic edo ensoberbiecetu, cediengatic Christo Jure Erredentorea: intencionequi tentatucue demonioac biguerren aldien Soberbierequi. Beñe tentaciontan errespondata cio Christo Gure Erredentoreac, berce Escriture Sagratuco textoatequi: Scriptum est: non tentabis Dominum Deum tuum, escriture sagretuec erraten du: stuçu tentacuco caure Jaun eta Jan Goicoa. Emancio entendaçera demonioari, ece çozquelaric escalerac cheisteco lecu alto edo goitiartatic, egoçiçea bere burue Eingeruec eirean arrepatuco zutelaco deseoarequi, cele Gan Goicoa tentaça. Eta ocasionequi erraten digu guri guciogui San Agustin gloriosoac: pertinet ad Sanam doctrinam, ut quando habet, quod faciat homo, non tentet Dominum Deum suum. Doctrine sanoa da: ez esçaça Jangoicoari milagroric, gauren necesidadetan, erremedietu alzasquigunean gauren industrierequi, eta gauren partetic aleguiñe itearequi; bada balego bat gueizqui, eta ezpalezaque artu medizineric, eta pretenditu baleçaque cureça gaiçartatic, milagros erremedioric inbague, iquenen liçeque tentaça Jan Goicoa

Garaitu çue Christo gure Erredentoreac Demonioa biguerren tentaciontan, beñe orgatic desistitu bere empeñotic, bada da demonioa choil porfietu bere tentacio gueistoetan, tentatu cue iruguerren aldien, eta artaco eramozue Christo gure Erredentorea oian alture anditecoatera, eta andic eracussi cizquio Munduco erreñu guciec edo gueienac, eta erran cio, ea an dauquezu Indie, an Inglaterra, an Espaiña, an Francie, eta berce erreñu guciec, et gloriam illorum, eta Erreinu eitaco glorie gucie, cein beitiire urre, ciller, eta gueiñeraco riqueza guciec, ebec dire Munduonequi isuturic daudenen glorie, urrea, cillerra, eta berce intresac; eta gauzabec gucioc eracussi ondoan errancio demonioac, Christo gure Erredentoreari: Haec omnia tibi dabo, si cadens adoraberis me. Ebec gucioc eman dizquizut, cheisten bazara ene oñetara, eta adoracen banauçu. Haec de arrogancia dicit, au guciau erran zue demonioac soberbies, eta arrogancies beteric, cergatic demonioa esçe Munduonen jabe ofrecituçeco Christo gure erredentoreari. Beñe soberbies beteric, adoracezanagatic, ofrecitucio Mundu gucie christo Gure Erredentoreari, berea iquen bague. Eta christo gure Erredentoreac, ez sufriceagatic, einberçe atrebimentu eta soberbie demonioari, egoçicue nora mala eta erresponditucio: Vade retro Satana. Goie nora mala Satana. Gangoicoa sollic serbicetuco duc, eta adoratuco duc. Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies. Emen eracusten digu Christo gure Erredentoreac ece sufritu beartugule gaurogui itendaquizquigun agrabioac beñe ez Jan Goicoari itendaquizquionac. Au de egungo Evangelioac erraten digune, eta acertaçeco Evangelioaco doctrine esçaçogun Maria Ssri. asistiçegule Vere gracierequi. Ave Maria.

Nolunt culpae suae tribuere culpam suam. Aug. in Psal.7

Esta becatoren ertean gauce comunegoric, eta iago useçendenic, nola egoçiça beren becatun culpec demonioari, escuseçeagatic beren buruec. Estute nei becatorec egoçi beren becatun culpe beregui. Dio San Agustin gloriosoac. Nolunt culpaе suae tribuere culpam suam. Eta au de itsutasun andibet becatorendaco, eta ez imbarazo andibet billeçeco becatorec beren erremedioa! Egungo egunean, Christio fielac, desegueñetu bear ceistet, eta beaircet paratu consideracion, ece becatu iten duenac, berac duela culpe, eta ez demonioac; bada dio San Agustiñec ece demonio dela catea batequi loturic dagon chacurre becela, eta argatic aunquie incequela, beñe eç çaquela ozcariz iñ, beicic bere borondates arrimecen ceionari sollic: latrare potest mordere autem non potest nisi volentem. (S. Aug). Beñe erran çaqueze, ece demonioan podorea, eta astucie dela ssoill andie, eta ainberçe ece estela Munden podoreric, eta fuerzaric demonioan podorearequi, eta arren fuerçequi compara deitequenic. Job Patriarca Sanduarrec erran zun bequela. Non est super terram potestas, quae comparetur ei. Eguie da, christio fiel, Job Patriarca sanduarrec erran zue ece esçela Munduen fuerzaric, eta podoreric demonionanequi compara deitequenic, eta ongui zequienac bequela erran zue, bara progatucue bereac asqui. Beñe noiz erran zue Jobec, Christio fielac? Jobec expliquetu cue demonioan astuzie, eta podorea, christo gure Erredentorea Mundure etorri beño len, eta eguie erran zue orden Jobec, ece cela eiñ andie demborartan demonioan astucie, eta podorea, ece eçela archiçen Munduen norequi comparatu, bada cebille ordun demonioa libre, eta suelto, Munduco Principe Soberano becela, eta Mundu gucien jabe liçequen becela. Vene orain? Christo gure Erredentorea Mundure etorri esqueros, ya dago demonioa errendituric, humilleturic, abatituric, eta catea batequi loturic. Espiritu Sanduec guietu cue Christo gure erredentorea desier(t)orea; badaquize cetara? Deabruac tentacera, erranen duce ut tentaretur a diabolo, bay aigui da. Beñe cetaco uste duce permititu ciçquiola, christo jure Erredentoreac demonioari tentacio ayec? Permittucizquio, dio San Gregorioc, christoren tentacioequi, eta vitoriequi garaitu guenzaguenagatic, guc, demonioa, gauren tentacioetan; eta logratu guenzaguenagatic vitorie, demonioaganic: ut sic tentaciones nostras, Suis tentationibus vinceret; Ea christio fielac, anime zaiste, eta peleaceizte valore andierequi, demonioa zauren enemigoaren contra, bada da ssoil cobardea, eta pendejoa, eta estauque batere fuerzariquic.

Aicece nola confesacen duen berac. Aparecitu ceiquio ocaisoates demonioa San Antonio Abad Gloriosoari, eta in zizquio queja andiec, Sandu Gloriosoarren discipuloen, eta christio gucien contra, ece becatu iten zuten aldiero, egosten çiçen disquio aniz maldicio deabrueren contra, eta erraten dutela Malditoa iquendadiela deabrue, deabruac du culpe nic becatu itea, eta ofendicea Jan Goicoa. Eta estauquete sobra arracio? erran cio Sandu Gloriosoarrec. O Antonio, Antonio! errespondatu cio demonioac. SSaquin beaurrcu ece cuen Erredentoreac vçininduela batere fuerzaric bague. Esçaquet dausere iñ; neiz miserable bat, eta derdichetuet: fuetequi egocinazaqueze neibauce. Cer nauze iago, christio fielac? nola confesaçea demonioac bere agos vere flaqueza.

Dabid Profetac, oguei, eta amargarren salmoan, erraten digu: obraçace valore andierequi, conforta çazquice çauren vioçac, eta anime ceiste; viriliter agite, et confortetur cor vestrum; Eta San Geronimoc ematen digu motiboa. Quiadebilis est hostis, non potest vincere nisi volentem Cerengatic cuen enemigoa, da inutile, eta flacoa, eta esçaque gareitu, bere borondates gareiçera ustendiona ez berçeric. Eta bercela discurriçegun, eta icusegun nola tentatu çuen egun Christo gure Erredentorea demonioac, cergatic moduartan berean tentaçen gaitu guere beti. Lendabissicoan paratu cizquio arribeçuc aurrean eta erran cio. Si filius Dei es, dic ut lapides isti panes fiant. Jan Goicoaren semea barimezara erran çazu arribec converti deiçela oguien. Yncio acaso fuerzaric tentaciontan?, ez por cierto dio San Juan Chrisostomoc. Biguerren tentacion eramozue Eliceo paraje goiti betera, eta erran

cio: Mitte te deorsum Egoçiçezu zaure buruori ortic. Emancio bulquezonembat? esçaque dio San Geronimoc: Persuadere potest, praecipitare non potest. Persuadituçequa aconsejaçaque, eta tentaçaque, beñe esçaque fuerzatic iñ. Yruguerren tentacioan, eracutsi cizquio oian altoatetic Munduquo grandeza guciec, eta erran cio Christo gure Erredentoreari: eiec gu(c)ieci eman cezquiola ssarriçen bace arren oñetan, eta adoraçen bacue: Haec omnia tibi dabo sicadens adoraberis me. Eta incio emen fuerzatic? ez por cierto antes moduandierequi errancio, nei becue adorat, emanen zizquiola riquezaa guciec. Ea estuce icusi nola demonioac bere tentacio gucietan esçaquen berçeric iñ, beicic tentatu, incitetu, proponitu, eta errepresentatu? Beñe acaso vecaturic iñaraçiçoque nei estu enari? cer bear du iñaraci, escaque esparimedu nei becatoreac berac. Bada argatic, becatorea carela a(n)drea, edo gizona, ofendiçen duçunean Jan Goicoa, estucu ofendicen demonioan tentacioaren medios, beicic, caure borondate geistoaren medios, tentacio gueistoa consenticearequi.

Erregue Espeiñecoa viçiçen cenean Valladolid dariçon ciudedeñ nescato gaste bat cidoie Erregueren Cortera, an bere vici obequi atraco zuelaco intencioarequi, erri chiqui betetic. Encontratuce bidean gizon batequi, eta galdin cio gizonarrec nora cidoien, eta errespondatucio nescato gastearrec, Erregeren cortera cidoiela, erran cio gizon arrec esçuela cer joan, ece joaten bace galduco cela; beñe esçio casoric iñ nescatoarrec, eta joance Erregueren cortera, eta an dembora labur galducue Jan Goicoaren gracie, eta bere corpuceco preñdaric obern, eta icusi cuenean bere burue embarazaturic elduce bere errire alquegorrituric. Encontratucue bideartan, eta parajeartan berean gizonore, eta assiceiquio cargu iten, cerengatic, esçuen iñ arrec errana, beñe nescatoore escuseçeagatic bere burue assi demonioari culpen egoçicen, eta erran cio: demonioac du culpe ni orla egotea, bada tentatu nindue, eiñ fuerte becatore, ece garaitu nindue; eta arduen gizona cirudielacoarren, emancio errebes bat, eta erran cio gezurre dion, ece ni naun demonioa, eta nauronec erran niñe, ezala cer joan Erregueren cortera ece joaten bainçe galduco inçela; eta alare, christio fielac, egoçico disquioze demonioari zauren becatuen culpec? Ssaquiençece bara emendic aurrera, çauroc tucela zauren becatuen culpe, eta ez demonioac, eta procureçade garbicea çauren arimec becatuen machetatic, confesiom baten medios, eta serbiçeçace Jangoicoa obequi emendic aurrera, neibauce logratu Jaun Divino arren gracie, eta glorie. Ad quam etc. 1756.

## II

Dominica Resurrectionis D. J.C.Xti.

Surrexit, non est hic. Marc, cap. 16

Ya, Christio fielac, arguitu ceio mundueri egun dichoso eta deseatu au, Jesu Christo gure Jaunen erresurecioco egun alegre au. Loresco Bazcoa egune, eta erraten digu bere lorequi, ece pasatucela ia Christo gure Jaunen pasioco negu penoso gogor, eta tristeore. Iam hyems transijt Au de Xto gure Jaunen (Jangoicoan) egun propioa, cerengatic egun guciec barime dire ere Jangoicoanac, cerengatic incituen, au especialquiro deiçen da Jangoicoan egune, bada (cergatic) Jaun Divinoarrec bete eue egun andiau diches, eta bedeicios: Haec diesquam fecit Dominus Egun andionengatic, erran zue Dabit Profetac, ece onec sollic, iago balio duela, ece onec sollic, iago balio duela, ece berçe egunetatic aniç millec. Mellior est dies una in atrijs tuis super millia (Psalm. 117).

Au de gucion daco egun alegre, eta dichosoa; da alegrea Xto gure Jaunen daco, Maria

Santissimendaco, Eingueruendaco, Apostolo endaco, Justoen daco, eta becatorendaco. Dabid Profetac erran zue Xto gure Erredentorean nombrean, ece Jaun divinoarrec bere pasio Santissimoan padecitu cituen trabaju tristeza, eta congoja guciec, convertitu cequizquiola gozo, eta alegrie andi betean, erresucitu çenean eimberce Glorie requi, egungo egunean: convertisti planetum meum in gaudium michi (Psalm. 29). Beñe nola da posible expliqueçea Maria Santissimec egungo egunean idugui zuen gozoa, eta alegrie? Cego Ama Santissimau bere oratorioan erretireturic oracio iten, deseo, eta Esperanza andiequi icusiçeco bere Seme Santissimoa erresuciteturic: Eman zizquio bere Amari Xto gure Jaunec dulzure andibeçuc, confortatu cue aurretic, manifestaçeco bere Ama Santissimeri eimberçe Glorie, eta eimberçe hermosurerequi (edertasunerequi); eta cegolaric moduantan disponituric, eta prevenituric Maria Santissime, sartuce Xto gure Salbadorea bere amangana erresuciteturic, eta Glories beteric, acompeneçen zutela Eingueruec, eta Sandu, eta Patriarca guciec. SSarrice belauriquo Maria Santissime, eta adoratucue bere Seme Santissimoa; eta Jesu Xtoc goratucue bere Ama Santissime, eta abrazatucue: gueldituce Maria Santissime bere Semean erresuciteturic icuçearequi iago contentu, gozo, eta alegries beteric; ece pena, congoja, eta dolore idugui cuen, guruçe sanduen ondoan (azpien) bere Seme Jaune Xto gure Erredentorea padecicen icusi zuenean. Modu ontan egoncire Ama eta Semea aniç demboras, coloquio, edo conversacio dulce bacuten. Au de lendabissico aparecimentue Erresucitetu esqueros, gure Salbadoreac bere Amari inciona. Beñe falta dire içec, eta esta Entendimenturic, expliqueçeco eta entendaçeco, cer favoreac incizquion, eta cer misterioac comuniquetu cizquion Xto gure Erredentoreac bere Ama Santisimeri ocasio ontan. Orla contacen du Maria Santissimen Secretaria andiarrec, Maria de Jesus Agredaco Venerableac, Barcabeçada Ama Santissime, indut aleguiñe, beñe eciñ expliquetu dut obequi lance tierno au...

O cembat motibo dauquegu alegraçeco! Argatic gure Eliz Ama Sanduec gueitu eimberçe aldis alegraçera egun dichoso, eta pribilejietu ontan: Haec dies quam fecit Dominus, exultemus et letemur in ea (Psalm. 117). Egun triunfeçen du gure Erredentoreac bere enenigos, eta gures, bada garaitu citue guciec. Egun triunfeçen du gure becatu gucies, bada borratu ditu bere odol preciosissimoarequi. Egun triunfeçen du becatuen erioçeas: ero mors tua o mors (Oseas 13). Egun destruitu ditu gure Erredentoreac Limboco atariec, bada libratu ditu an preso zauden Profeta, Patriarca, eta Sandu Gloriosoen arimec. Eta ez sollic destruitu ditu Limboco atariec, beicic ireguiditu ere Glorieco atariec par en par. Zaude Ceruco atariec erchiric, gure Aite Adanec becatu iñ esqueros, ta Xto gure Erredentoreac iregui dizquigu egun, bere Pasio eta erioçearequi eta erresucitecearequi. Ycusece bada, cembat motibo dauquegun egun dichoso ontan alegraçeco. Alegragueiçen bada egun ontan, Jangoicoan egun andi ontan: exultemus, et laetemur: Beñe ezcarella alegratu bear, dio San Gregorio Nisenoc, munduco alegrie indecente, torpe, bano eta viciosoequi; ez ssatearequi eta edatearequi (sateas eta edateas) escesorequi, ez danza, eta cantaçe deshonestoequi, eta ein guti conversacio, eta bufonerie probocativoequi, Jangoicoan ofensetan, eta Xtoren llaga Santissimoen erronobaçen aniçec iten duten becela Bazco abetan; bada lo mismo da cembeitendaco Garizume Sandue acabaçea, nola içulçea, lenagoco vicio eta becatuetera. Alegra gueiçela ordu onean, dio San Juan chrisostomo Gloriosoc, beñe alegrie Espirituale, Sagratu, eta Virtuosoarequi: Laetitiam dicit Spiritualem, laetitiam mentis, laetitiam animi: Eta iquen dadien gure alegrie, sandu Andionec deseaçen duen, eta obligeturic gaudembecela, Sargaicen cembeit egungo misterio eta acertaçeco eta frutu edo probechu Maria Santissimen medios Jangoicoan Gracie. AVE MARIA.

Surrexit, non est hic. Marc. 16

Maria Magalena, Maria de Jacob, eta Maria Salome, iru Maria ebec, erosi çituste balsamo edo unguendu preci(os) eta urriñ anditecoaçuc unticeco edo untececo Jesus Nazareno, Orçillerean orçi zutenan eta joan cire Yguende goicean, egungo egunerequi argui astean (eguzquie atra orduco berla, Orto iam sole). Monumenture, edo Jesusen cegon obire; Sartucire andre piadosa aiec Monumentuen: et introeuntes in monumentum, (viderunt iubenem sedentem in dextris coopertum estola candida), eta icusi zute gaste galardoat, neidu erran Eiñgueruet ssarriric cegola monumentuen Escubico aldean, elurre bequein churi cen bestidure batequi, claridade, hermosure, eta erresplandore andi betequei, ematen çuela entendaçera bere, eta gure alegrie, Jesu Xtrn Erresurecio Gloriosan. Eta consolaçeco andre piadosa aiec aurreratu cequiotte Einguerue, eta erran ciote, badaquit billeçen ducela Jesus Naçareno Crucifiquetue, emen zutena: Iesum quaeritis Nazarenum, crucifixum; Ssaquinçece bada, ece erresucitudela, eta estagola emen: surrexit non est hic: ona non dauquece orçizuten lecue, eta icusece nola estagon emen: Ecce locus ubi posuerunt eum: Sartu cire andre piadosa aiec monumenture icusiçera, beñe eşçute topatu Jesu Christoren gorpuçe, cerengatic, Eingueruec erran ciotem becela, erresucituco orduco. Surrexit non est hic.

Erresucitetu cela christo gure Erredentorea, ill eta iruguerren egunean, berac erran zuen becela, articulo fedecoa da, credoan eta articuloetan eracusten daquigun becela; eta lo mismo asegureçen digute Eingueruec, eta Evangelistec, erran zute aniz demboras lenago Sibilec, eta profeticetu cute Ysaías, Jeremias, eta berçe Profetec, Yru Maria piadosa aiec, eta Apostol Gloriosoc asegurecen digute beregui aparecitu cequiotela, Santo Thomas Apostoloac icutu cizquio escuerequi christo gure Erredentoreari, berac manaturic erresucitetu esqueros, bere costadoco, eta oiñ escuetaco llagac, asegurececo, eta siñestaceco erresucitetu cela: Deinde dicit Thomae: infer dijitum tuum huc, et vide manus meas, et affer manum tuam, et mire in latus meum, et noli esse incredulus, sed fidelis. (Ioan 20). Eta por fin siñestatu bear da, eta suponiçen dut, ece gucioc siñestaçen ducela, ece christo gure Erredentorea Erresucitetu cela. (Surrexit non est hic. Marci. 16)

Aniç cause eta motivo iduguicue christo gure Erredentoreac Erresucitetuçe, beñe principalquiro erresucitetuce, eracutsiçe guri nola vici bear dugun, nola bear tugun errenobatu gauren costumbreac, aborreciçen tuguleric vicioac, eta amaçen tuguleric virtuteac: Dio San Paulo Apostoloac. Quoniam christus surrexit a mortuis ita et nos in novitate vitae ambulemus. (Rom.6). San Buenabenturec erraten digu, ece erresucitetu bear direla gure arimec, becatuen erioçeti, gracienc bicire, christo eresucitetucen becela. Eta nola erresucitetu ce christo? Erresucitetuce, ez berris ilçera içuliçe. Christus resurgens ex mortuis iam non moritur. (1. Corin. 15). Lomismo inbeaurzu zuc becatorea, erresucitetu beaurzu becatuen erioçetic, Jangoicoan graciera, ceimbeite crimen bicie, ez berris illçe, ez becatutic iteco, ceimbeite arimen erioçea; beñe cembat erresuciten dire, ez Christo becela ez berris illçera içulliçe; beicic Lazaro, eta berçe aniç erresucitetu cirem becela. Erresucitetu ce Lazaro, beñe berris illçe: Lazarus surrexit, sed iterum moriturus. Lomismo iten dute aniç becatorec: confesaçen dire erresuciteçen dire becatutic graciera, confesorean absolbioan medios, baldiñ ongui confesatu barime dire, beñe berla ilçen dire, berla içulçen dire becatutic, eta cerengatic? cerengatic erresucitetu beicire, ez Christo becela, ez berris illceco, beicic Lazaro becela, berris illçera içuliçe. Lazarus surrexit sed iterum moriturus: Ebengati erraten du Isaias Profetac: in circuitu impij ambulans: impioac, becatoreac inguruquen, eta bueltacan dabilçela, becatuti confesiora, confesioti becatutic, ill arime, eta erresucitetu, erresucitetu, eta içuli berris illçera.

Cer Sacrifizioa iten dituste aniçec confesaçean, eta começaçean Aste Sanduen, eta Bazcoa abetan! Bazcoac celebraçen dire, ez sollic alabaçeco agos Jangoicoa, beicic erenobaçeco Arimec, eta ercibiçeco Christo Sacramentatue, disposicio onarequi, começaçear equi.

Yruguerrena: Bazcoa Garizumecoan Começaça, erraten digu, gure Eliz Ama Sanduec bere irugueren Mandamentuen. Eta cumpliçen da ongui Mandamentu onequi? O ceiñ perezosoac egoten dire aniç? Eta cein disposicio gutirequi começaçen dire berçe aniz! Aite Sanduec dauque declaraturic, estele cumpliçen, nolanei começaçear equi; beie dela preciso, começaça, disposicio onarequi, cumpliçeco Eliçeco Mandamentu Sandu onequi. Eta cer iñen dugu ongui começaçeco eta cumpliçeco Mandamentu onequi? Nic erranen dicet, bada importaçen du aniç, alçaqueden claridadearequi, eta trebedadearequi.

Comecaduren frequencien preparacio, eta efetoen gueñen, ssaquiñ beaurce, Christio fielac, ece Elize fundetu ondoan Xto gure Erredentoreac bere pasio Santissimoarequi gu erredimitu eta berlaco dembra eietan, começacen cirela christioac egunoro, Apostol Gloriosoen obretan erraten dem becela: erant omnes perseberantes in doctrina Apostolorum, et communicatione fractionis panis. (Scilicet comunions). Guero aniç demboram buruen sollic começaçen cire Ygende oro; eta argatic costumbre arren memorie-taco eta oreiçeco ematen da orai Parroquie gucietan ogui bediquetue Yguendeoro. Hoc persuadetur, dio Pataviensac, ex comuni ritu ecclesiarum Parrochialium in quibus in fine Missae porrigitur unicuique panis benedictus a Sacerdote in rememorationem praedictae sumptionis eucharistiae sacramenti: (Patav. in S.1 die S. Pasch.). Guero erresfrietu ce debocioa, eta ferborea, eta esçire começaçen eiñ meiz, eta argatic Manatucue gure Eliz Ama Sanduec, excomecacioan azpien, começaçiçela guciec, urtean iru aldis. Bazcoa eguerrietacoan, Maieçecoan eta Garizumecoan, iru Bazcoetan. Decreto onec dion becela: Seculares, qui in Natali Domini, Pascha et Pentecoste non communicaverint, catholici non credantur, nec inter catholicos habeantur. Nei du erran, ece urteco iru Bazcoetan siquiera, começaçen esçirenac, esçirela idugui bear catholicotaco, eta esçi equiotela permititubear, tratacea christioequi, cerengatic zauden excomecaturic. Veguireçace ceiñ rigore andierequi manaçen cuen gure Eliz Ama Sanduec, icusiric christioac tibiza andierequi, eta debocio gutirequi, eta orai? O eta cembat erresfrietu de devocioa!

Ycusiric ceiñ dificultoso iten cequioten anis christio egui cumpliçea urtean iru aldis começaça, manaçen cuen Mandamentu onequi, icusi de preciseturic gure Elize Ama Sanduec manaçera atraçegatic christioac Mandamentu au austeco peligrotic, ece siquiera confesa deiçela guciec, urtean beiñ berare eta começa deiçela Bazcoabetan, eta au manaçen du excomecacioan azpien. Beñe beti deseaçen du eta nei du Gure El(i)z Ama Sanduec meiz confesaça eta começaça. Ycusegun orai, nola bear den disponitu eta preparatu ongui começaçeco.

Começaçeco disposicio onarequi, dio San Paulo Apostoloac, ece purifiquetu bear duela becatoreac bere arime, eta garbitu bear duela becatuen manchetati: expurgate vetus fermentum, ut sitis nova conspersio (1. Cort. 5). Garbitu duzu zaure anime becatorea? confesatu zara ongui? Erresucitetu zara christo becela? Christo Erresucitetu ce, berac erran zuen becela: surrexit sicut dixit: Zuc erran cindio confesoreari cumplitu cindule penitencie, examiñetu cinduela ongui zaure conciençie, eta cindoacela confesaçera dolore, urriquimentu eta damutasun verdaderoarequi, eta proposito firmearequi, ez iago Jangoicoa ofendiçeco, eta ez becaturic iteco; eta egue da erran cinduena? Cuc erran cindio confesoreari galdicizunean bacindauquen iago becaturic confesa eco, guciec confesatu

cindituela: eta eguie da? çure concienciec estela eguie dio; eta uçi cindituela ceimbeit becatu itsusi alques, confesatu bague: au beite eguie: confesa çazquizu bada lenbeñolen, eta garbiçezu zaure arimori, becatuen manchetati: ex purgate betus fermentum ece au de lendabissico circunstancie preciso, eta necesario dena começaçeco ongui Bazcoa abetan, eta edoceiñ demboras, eta imiteçeco christoren Erresurecioa, garbiçea arime, diot, becatuen manchetati, eta graciën joatea começaçera.

Biguerren circunstancie, joateco preparaturic, eta disponituric, ongui começaçera, da ssaquitea ongui, eta sinestaçea, cer doien errecibiçera. Badaquizu christio fiela nor errecibicen duzun comecacen zarenean?. Erranen duzu, ece Aldareco Sacramentu Sandue Errecibiçen duzule. Orla errespondacen dute aniçec. Beñe nor dago Aldareco Sacramentu sanduen? Ostie consagratue erraten dute berçe baçuc. Eta nor dago ostie consagratuen. Jesu christo gure Jaune, Jangoico eta gizon verdaderoa. Acabaçazu beingoas. Lendabissico aldien errespondatu cinduquie ori. Beñe estute errespondacen aniçec, Cerengatic bici beitiere Misterio, eta Sacramentu Sanduonen ignorancie andi betequei. Ni expliquetuco neiz, eta atendiçece. Começaçen denean bat, errecibiçen du Xto jure Jaune enteroa, eta verdaderoa, viciric, corpuçe eta Arime eta Divinidadeta, edo Jangoicoa. Beñe ostie consagratuen principalquiro dago Jesu Xtren corpuçe. Cerengatic Sacerdoteac, ostien edo oguien gueñen erraten dituen consagacioco itcen medios, ogui ore convertiçen da Jesu Xto Gure Jaunen corpuçen, beñe nola beite corpuç ore, biciric dagon gizon batena, daude corpuçen acompeñeçen, Jesu Xtren odol preciosos eta Arme: per concomitantiam immediatam: erraten dute Doctorec. Eta nola Xto gure Jaune beite gizon, eta Jangoico verdaderoa, argatic dago ostie consagratuen Divinidadeta ere. Eta errateco itç betes: (christio fiela), começaçen zarenean, christio fiela, ematen ceizu, eta errecibiçen duzu Jesu Xto gure Jaune enteros, eta verdaderoa, viciric, corpuçe eta Arime eta Divinidadeta, edo Jangoicoa, Cerengatic au guciau arquiçen da ostie consagratuen, dela andie, edo dela chiquie, eta neiz partidezatela mille particuletan, lomismo dago parteric chiquienean, nola andienean. Eta caliz consagratuen dago principalquiro Jesu Xtren odol preciosos, Cerengatic consagracioco itçen medios ardoa converticen da Jesu Xtren odol preciososan, eta lomismo daude odolarren acopeñeçen Xren gorpuçe, arime eta Divinidadeta, edo Jangoicoa. Entendatu duce ongui? SSaquin cece bada iago; ece ostie consagratuen, estagola oguien substencieric, beicic sollic daudela accidenteac, ceimbeitire oguien colorea, Vrrriñe, eta gustoa: eta ein guti caliz consagratuen arquiçen da ardoan, substencieric be(c)ic sollic accidenteac; ardoan colorea, gustoa, eta Vrrriñe, beñe estago ardoan substencieric; cerengatic sacerdoteac itc consagraciocoac erratean medios, oguien subste(n)cie convertituce Xtoren corpuç preciosoan, eta lomismo ardoan substencie, consagraciona itçen medios, convertituce Xtren odol preciosoan. Argatic sollic gueldiçen dire accidenteac, Vrrriñe, colorea, eta gustoa. Au guciau da preciso ssaquitea, eta ez uçi acençera...

Au ssaquin bearda ongui, eta siñestatu bearda firmequias, eta avivetu bearda fede au, principalquiro comecatu bear denean: eta consideracen dularic batec, aldebat bere miserie, eta bajeza andie, eta berçe alde Jesu Xtren grandeza, eta Magestadea, erran beardio Centurionac becela: Domine non sum dignus etc. Jaune ni esneiz digno, estut mereji oren Divina Magestadea Sardadien ene ostatu pobre ontan, ene corpuç becatariontan, beñe alare orren itç Sandue erran esqueros, siñestaçen dut firmequiro, ece ene becatuec iquenen direla barcatuec, eta ene arime iquenen dela Sana, eta Salba eta erran bearda afectoaequi, fedearequi, humildadearequi, eta fervore andierequi, beiñ, bi, iru eta aniç aldis; ece cembatenas iago disponituric doien bat, iago gracie, eta aniç iago favore errecibituco du Xren ganic, bada Jaun Divino ore da ur bicien iturrie: eta ala nola iturri betetic cembatenas gurbille, edo ferrata andiego eramoçen duen batec, ecaricen duen ur iago, lomismo



cembatenas bat obequi disponiçen den começaçeco, iago gracie errecibiçen du, eta preveniçen dicet, ece baru naturalen comecatu bear dela, naut erran, ece gauesco amabietatic aurrera, den gauceric chiquiena ssan, eta edan bague comecatu bear dela; eta au de iruguerren circunstancie ongui disponituric começaceco. Eta comecatu ondoan, esta atrabear berla Eliceti, aniç debocio baguecoec, eta desatentoec, edo errespeto baguecoec Jesu Xto errecibitu dutunari, iten dutena becela. Detenitu bear da graciën ematen espaciorequi (ordu erdi bates, edo gutiena ordu quartoates) ofreciçen Jangoicoari bere bioça, eta bere arime: escatu bear dio Jaune Divinoarri comecatu denac, emançola bere gracie, perseberancie, caridadea, humildadea, paciencie, eta bere necesidade guciën erremedioa; bada dio Jangoicoac: escaçogule, eta emein ceigule, edo errecibituco dugule: petite, et accipietis Eta comecatu ondoan da demboraric oberrna, escaçeco Jangoicoari eta alcançaçeco necesiteçen dugun gucie.

Sacramentu Sandu onen efectoac dire aiñ andiec, eta admirableac, ece esteiteçque ez eran eta ez expliquetu. Ematen du cembeit aldis lendabissico gracie. Expliquetuco neiz. Erran dut lenago, ece começaçeco, edo errecibiceco sacramentu sanduau disposicio onarequi, graciën joan bear dela. Sucedicen da ceimbeit aldis confesaçea bat bere ustes ongui eta arrepentiçea deberas; eta ez iquetea dolore ore berdaderoa: eta nola dolore edo damutasun verdaderoric bague ezpeiteque barcatu becatuic gueldiçen da confesaçen den ore bere ustes graciën; beñe errealdadean becatu mortalen comecacen da, eta sacramentu sandu onec supliçen dio, confesaçean faltatu cequion dolore verdadero ore, eta ematen dio confesioan errecibitu bear cuen gracie. Beñe au entendaçenda, confesaçen denean bat bere ustes ongui, eta joaten denean começaçera bere ustes graciën; cerengatic daquielaric gueizqui confesatu dela, começaçen barimeda, ez sollic, estio emanen sacramentu sandu onec gracieric, beicic iñendu becatu mortale andibet, eta Sacrilejioat, modu ontan começaçen denac. Barcacen ditu sacramentu sandu onec, becatu confesaturiquequoen gatic, mundu ontan, edo purguetorioan padecitu bear ciren penen parte andibet. Purifiquecen du, edo garbiçen du arime becatu benialen manchetati, arrepentiçen bada começaçen dena becatu beniales. O quale donum, ubi Deus datur semetipsum O cer favorea, eta Beneficioa Jangoicoa bera ematea! dio San Vicente Ferrer Gloriosoac. Berçe Sacramentuetan ematen da gracie, beñe Sacramentu ontan, começaçean diot, graciërequi batio ematen da sacramentu guciën jabea, Jangoicoa bera. Libraçen du arime Purgatorioco penetati, dio Santo Thomas de Aquinoc.

Eta nola beite alimentu espiritualea, corpuçeco alimentuec becela, sustentaçen, aumentaçen du fortaleciçen du, eta alegraçen du arime Sacramentu sanduonec: Sustentat, auget, et delectat: dio San Vicente Ferrer gloriosoac. Bene sacramentu sanduonen efecto principalena da: transformado hominis in Deum. Uniçea arime Jangoicoarequi, aumentaçea virtute guciën, eta errecobraçea, becatuen medios, galduriquequo lenagoco obra onguçien merejimentuec. Eta por fin Jangoicoac berac dio: qui manducat bunc panem vivet in aeternum (Ioan 6 v. 59).; ogui espiritualeau ssaten duena vicico da eternidade guciën: beñe ssan bear du disposicio onarequi, graciën dagolaric, cerengatic disposicio gueistoarequi, edo becatuen dagolaric ssaten duenac, começaçen denac becatuen neidu erran, ssaten du bere juicioa, eta condenacioa, dio San Pauloc Apostoloac: Qui manducat indigne, iudicium sibi manducat; esneiz iago deteniçen, exemploetara joateagatic. Aniz exemplo arquiçen dire probaçeco Xtren erresurrecioa, beñe usten ditut, cerengatic gure fedea ezpeitu bear exemploric, siñestaçeco Artículo au.

Conveni dena, eta importaçen dena da, erresuciteçea Xtorequi. Bazcoa abetan, eta imiteçea Xtoren erresurrecioa; erresucitetu, becatutic graciera, ez berris becatuere içulçeco.

Comecatu concienzie puroarequi, fedearrequi, devocioarequi, eta deseo fervorosequi, errecibituçeco Xto sacramentatue, bada Jangoicoac amen ditu deseo verdaderoac, etc.

Omnia sub correctione sanctae Romanae Ecclessiae.

### III

Quarto Mandamiento. De la obediencia a los Padres. Año de 1769.

Honora Patrem tuum, et Matrem tuam, ut sis longevus super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi (Exod. 20. cap. 12.)

Jangoicoan disposicios, Jangoicoac ala neiduelaric, Madril gure Ereguen Cortetic, urruti vici garenoc, esçaquegu logratu, eta alca(n)zazu Jangoicoac Mundu ontan eman cigun gauren Jaun eta Jabea, gure Erregue icustetas, ore eta amaças eta serbiçeças bere personan, iquen en ginduen gozoa, alegrie, eta contentue; beñe faltau suplicen da paraçearrequi dosel eder baten azpien Erregueren quadroa, cortetan iten debecela, aparato, Magestade eta grandeza, Erregue berari correspondicen ceionarequi; eta quadro arri, guciec diote errespeto, atencio, eta erreberencie andibet. Eta errespeto, eta atencio gucie, ecarcen ceio quadro arri beregatic?, ez; Ytenceio quadro arri eimberçe erreberencie, pinturen coloren gatic? ein guti. Bada cerengatic ecarçen ceio quadro arri eimberçe atencio, cerengatic itenceio eimberçe erreberencie? cerengatic quadro arrec oreicen geituen Erregueren personas, cerengatic errepresendigun quadro arrec Erregue bera. Argatic guciec itendite erreberencie andi bet, guciec ecarçen diote errespeto, eta atencio andibet. Xtio fielac, ceruen dauquegu Erregue bat, Jaunbet, Aite bat, ematen digune, dugun iquetea, ematen digu sustentoa, edo alimentue, ematen digu atsarçea, eta vicie, ematen digu garen gucie, eta dauquegun gucie; eta presente barimedagore lecu gucietan, eta gure beiten arquicen barimeda ere, esçaquete icusi gure beiguie, cerengatic beite espiritu purissimoa, edo espiritu utse, edo gorpuz baguecoa, eta argatic paratu cigu gauren aurrean bere imagen bat, gorpuz dune, eta guc icuseque gune, paga çogunegatic, Jangoicoari bere imagen ontan, zordizquiogun atencio, obediencie eta errespeto guciec. Eta cein dire Jangoicoan erretrato abec, cein dire gure Aite Cerucoan imagen abec, Dosel eder batean bequela, errespetatu, eta obeditu bear ditugun abec? Oieci dire gure Eite, eta Amac, ebequi deitu ciote Platonec, Jangoico Munducoac, ebec, Eite eta Amac, deiçen tu (Estobeoc) biguerren criadoreac, Jangoicoa den bequela lendabisico criadorea: Filonec deiçen ditu Jangoico icusten direnac, bada Jangoico berdaderoa esçaquegu icusi; eta Catecismo Romanoac eracusten digu, Eite eta Amac direla, gure Eite Jangoicoa diguten imagenac. Sunt enim Parentes immortalis Dei, quasi quaedam Simulachra Plutarcoc erraten digu, Jangoicoas landara Eite, eta Amigui zorçietela atencio, errespeto, eta obediencie gucie. Santo Thomas gloriosoac eracusten digu, gauce guciec beño iago, bear dugule erreberencietu Jangoicoa, eta Jaun divino ones landara Eite, eta Amac direla, iago errespetatu bear direnac. Pos Deum est homo maxime debitor Parentibus. Jangoicoas landara, ioregui estiola eimberçe zor humebatec, erraten digu Sandu glorioso onec. Bada eimberce atencioarequi errespetacen barimedugu, eta beardugu, Erregue munducoaren quadroa edo imagena ceñ atencio andierequi errespetatu, eta obeditu beartugu, gure Aite Jangoico Ceruco Erreguean imagen biciabec, ceñ beiti Aite, eta Ama? Eta ezauçeçeñagatic obequi, cembat zor diozen espiritu sanduec berac, erraten du Memento quoniam nisi per eos natus non fuisses (Eccles. 7). Orai ceite, ece Aite eta Amengatic ece esçinela ssaioco. Orei ceite erraten dizut nic ebegui zor diotezule, duzun icetea, osasune, vicie, eta dituzun ondasun guciec. Eta ezauçeco obequi, cembat zor ceioten Aite eta Amegui, Jangoicoac bere beaçarequi

escribitu zuenean bere Legue Sandue, lendabissico iru madamentuetan escaçen digu viotz gucie, beraren amaçeco, escaçen dizquigu gauren mie, eta itz guciec, beran alabaçeco, eta escaçen dizquigu gauren obra guciec, Jaun Divinoaren adoraçeco, eta erreberencieçeco; eta berla laugueren mandamentuen manaçen gueitu Aite eta Amac honrratu, obeditu, eta errespeta çazquigule. honora Patrem tuum et Matrem tuam; cerengatic esta asqui Jangoicoa amaça, eta honrraça bera sollic, beicic amatu, eta honrratu bear dugu bere imagen biciabetan, cein beitre Aite, eta Amac. Esta asqui honrraça Erregue Espeiñeco, Madrillen bera icusten dutenec; honrratu beaur dugu guc ere, emen, bere imagen vicietan, ceimbeitire Bisorreie, eta gueiñeraco Erregue errepresentacen duten Ministroac. (San Lucas Evangelistec erraten digu) Eta ala iduquece por cierto, ece Aite eta Amac honrraça estuenac, eiñ guti honrratuco tuela Jangoicoa eta proximo lagunec. Nola honrratu beartu proximo lagunec? Aite, eta Ama lendabissico proximoac iquenec, honrracen estuenac? eta nola honrratuco du Jangoicoa icusten estuenac, despreciçentuenac Aite eta Ama, cein beitre Jangoicoan imagen viciec, eta Jangoicoan lecuen bere aurean dauzquinac? Erraten digu San Juan Evangeliste gloriosoac. Qui enim non diligit quem videt: Deum quem non videt quomodo potest diligere? (Ioan 4, v.26). Bada ezparimeda ona, ez Jangoicoandaco, eta ez proximo lagunendaco, Aite eta Amac, honrraça eta errespetaça estuenac, norendaco iquenen da ona? infernureco sollic, Ebaguiçezu besoat gorpuçeti, cer iquenen da beso ore? usteltasune, arrac, eta corronpicioa. Ebaguiçezu arrama bat arboleti, cer iquenenda arramore?, egur seco pusque bat, suendaco beicic, balio estuenac. Bada ori berori de hume gueistoac, Aite, eta Amac, herespetaça eta honrraça estuenac, erraten digu San Pedro chrisologo gloriosoac. Sic separa filium a devotione paterna, et iana non est filius. Beñe hume gueistoa, semea, edo alaba, erreñe, edo suie, edocein zarala, aicezu atencio andierequi, espiritu sanduec berac, erraten dizune. In omni opere et sermone et in omni paciencia honora patrem tuum. Honrratu beirtuzu, ene seme, Aite eta Amac, obras, itçes, eta paciencie andierequi. Au erraten dice seme, alaba, suie, eta erreñe guciogui Espiritu Sanduec berac, eta cumpliçen duçe? ceiñ guti! Proseguicico, esçacogun Maria Santissimeri bere gracie. Ave María.

Honora Patrem tuum, et Matrem tuam, ut sis longevus super terram, quam Dominus Deus tuus dabit tibi (Exod. 20 cap. 12).

Berla danic, confesaça dut, gana gueistoarequi sarçaen neizela Mandamentu sanduonen expliquecioan, cerengatic iduri ceide ece sollic atraco dutela obliguecio abetas oreitu arastearequi iquetea zuen becatuec iago, eta andiegoac: (cerengatic) bada aniçeç estuce berdiñ cumplituco zauren obliguecioequi. Eimberçe hume gueisto icusten da, Aite eta Amac errespetaça estutenac; Aite, eta Ama arquicen dire humen ongui aciçias, casoric iten estutenac: humeac eiñ atrebituec, eiñ atencio bagueac gureatsoequico; Gureatsoac, (alde bat) eiñ desconsalutiric, aflagitiric, ordu onic estutela, eciñ burutus beren humequi: Nic estaquit, edo diren humeac gueistoago, beren desverguenzas, eta errespeto faltas, Gure atsoequico, edo Gure atsoac diren gueistoagoac, beren descuido eta assolacabeas, beren humequico. Ycusten dugune da, anitç seme, alaba gueistoac, atrebituec eta desvergonzatuac: Eta anitç gure atso gueisto, beren humen ongui aciçias, casoric iten estutenac. Eta alare, ez batat, eta ez berçeac, gucien comun, estire acusecen becatu orrible abetas. Ene beldurre da, gure atsoac, humengatic, eta humeac atsoengatic galdu deiçen seculaco.

Expliquetuco dizquicet guciogui zauren obliguecioac, esçacen iquen escuserie Jangoicoan tribunalean. Asico neiz, humen obligeciotatic, guero expliquetuco ditut gure atsoenac. Jangoicoa lagundaquigule, acertaçeco. Honrratuco tuzu zaure Aite, eta Ama, vici lucea

iquen zazun mundu ontan. Ytzabequi eracusten digu, eta manençen digu Jangoicoac bere legue sanduco lauguerren mandamentue: honora Patrem tuum et Matrem tuam, ut sis longevus super terram: honrratuco tuzu Aite, eta Amac; cerengatic dio honrratuco tuzu? eta cerengatic estigu erraten amatuco tuzu? Badaquice cerengatic erraten digun honrratuco tuzu? Cerengatic honrraçean dagon gucie comprendituric. Honrratuco tuzu zaure Aite eta Amae, erraten digu lauguerren Jangoicoan Legueco Mandamentu sanduec. Ytz laburrabetan ençerracen dire lau obliguecio, erraten digute Eliceco Doctorec. Obliguecio abec dire. 1. obediencie. 2. erreberencie. 3. amorea, eta 4. alimentue edo sustentoa. Beñe hume batec gureatsoategui zor dizquion lau obliguecio abetatic, sollic expliquetuco dut gaur lendabisicoa, ceim beite obediencie.

San Paulo Apoloac erraten digu humec obeditu bear diotela Gureatsoegui. Filij (sto) obedite parentibus vestris (Ad Eph.6). San Anselmo gloriosoac expliquecen du eta erraten du ece Gureatsoegui, obeditu bear ceiotela, Jangoicoan servicioraco, Jangoicoan Lege Sanduen gordaçeco, eta echearen eta echearen eta familien ongui governaceco diren gauçe gucietan (obeditu bear ceiotela gureatsoegui) eta gauce abetan gucietan, ez obedicea gureatsoegui, ebec manaçen dutena, gauce grabea denean, beti de becatu mortalea. Eiñ puntual egon beaurte humec, gureatsoec manaçen dioten gucie itera, ece gure atsoec manaçen dioten gucie inveaurte Jangoicoac berac manatu balioquete becela. Jeremias Profeta gloriosoac erraten digu, Jonadabec manatu ciotela bere humegui, es cezatela ardoric edan beñere, Pater noster precepit nobis dicens: non bibetis vinum, eta iquen cire eiñ obedientac Jonadaben humeac, ece San Agusti gloriosoec erraten digu, obeditu ciotela, eiñ gogotic beren Aiteri, nola Jangoicoari berari, eta ala esçutela beñere ardoric edan. acceperunt tamquam praeceptum a Domino Deo suo. Eta arraciorequi, cerengatic hume onac, hume obedienteac, guardatu eta obeditu beirtu gureatsoac manaçen dizquion guciec, eiñ ongui eta puntual, nola Jangoicoac berac manatu balezozquioque; eta ez sollic iñ beaurte hume onec gureatsoec manaçen dioena, beicic manatu bague siñuetes entendaçera ematen diotena. Dichosoac eta bienabenturetuec hume obedienteac! Bada ecbec, ez sollic dire beren gurasoen humeac, beicic Jangoicoan hume erregalatuec. Eris tu velut filius Altissimi obediens. Erraten digu espiritu sanduec. Yquenen zara obedienta, Jangoicoan humea becela. Bai por cierto, cerengatic gureatsoegui puntual, eta gogotic obediçen diotenec, estirudite gizonen humeac, beicic Jangoico Altissimoaren humeac.

Beñe esta faltaco acaso hume gueistorem bat erran duena ece obediçea guisontan gureatsoegui origueilçendela aurren daco seme alaba gasten daco; beñe anditu esqueros, estado artu esqueros, humes beteric dagon bat, nausi edo echeco andre denean, seme bat edo alaba bat egon bear du Aite zarbaten chocho viurturic dagon baten eta Ama zar impertinente oñen gueinen iciñ dagoquen baten sugecioan, eta obediencien? Ha Jaune! Cembat seme, eta alaba gueisto arquicen dire, au erraten dutenac?, eta ez sollic erraten dute beicic ala iten dute. Cembat hume gueisto arquicen dire, Aite eta Ama zarres echecoac ezipalire beño iago, casoric iten estutenac? Bai Jaune, Alaba gueistoatec seme gueistoatec suie eta erreñe Jangoicoan beldurric estuten baçuc, gu gara nausi, eta echeco andre, erratearequi iñ eta desiñ beaurte Aite eta Amequi comunicetu bague, daustes conturic eman bague; den eta esten gucie arrepatu bear dute, eta Aite eta Amec estute iquen bear erral baten jabe, estiren beño iago. Eta au pasacenda Munduen! Siñesta deiteque au dela Xtioen ertean! Ojala ezipaledi ala gertatu! Estuce ezauçen Xtio fielac lendabissico nausi eta echecoandreac, Aite eta Amac direla ducen eta estucen gucie ebena dela? Bada nola correspondiçen duce, nola duce valoreric eiñ queici portaçeco! Emenda ceiste, iregui ceizquece veguic Jangoicoan castigoa experimentatu beñolen. ha, cembat Aite eta Amec erraten dute bioçeco miñerequi: humeac aci eta geuiçec vici!, eta arraciorequi, cerengatic

aniç hume eiñ gueizqui portaçen dire, ece consolatu eta alibietu bearrean beren Guratsoac, Jangoicoac zarzaroan medios, neque eta trabajus beteric ematen dizquioten beren azqueneco urte eta egunetan afligiçen eta mortifiquecen tuste iago, beren desairequi, accione gueistoequi, veguireçe zorroçequi; eta gueñeraco içes eta obras iten dizquioten accione gueisto eta laburegui: eta pasarasten dizquiote gure Atso tristegui beren azqueneco egunec melancolies, penas, suspiros eta congojas beteric, eciñ gorazaquetela aniç aldis gueisoec nei bague ere viotça Jangoicoagana, pena, congoja eta mintasuneren medios. Eta gucie, hume gueisto desagradecituengatic! Non da Jangoicoan leguea, non da Lauguerren mandamentu sanduen humegui gureatsoequico manaçen ceioten honrraça, eta obediça? Aniç barbaroec, eta gentillec, federic esçutenec, Jangoicoa ezauçen esçutenec ere, obequi obeditu eta errespetatu zituste beren guratsoac, ece orai Xtioen ertean obediçen eta errespetaçen tusten cembeit umec. Aiçece Xtio fielac, aiçece hume gueistoac! nola portatu çen gentil bet. Decio ceriçon, Emperadoreac nombratu zue bere lecuen, seme bat emperadoretaco, beñe semeac esçue nei iquendu admititu emperadorean dignidade andiore. Badaquice cerengatic? Aiçece hume gueistoac, eta alquetu eta confundi ceiste; estut iquen nai emperadore edo erregue, cerengatic emperadore edo erregue iten baneiz, esneiz portatuco naure Aiterequi obliguecio duten, humildade, errespeto eta obediencierequi; eta ala, neiego dut galdu emperadoretasune, ece galça naure Aiteri, humildadea, errespeto, atencioa eta obediencie. Malo non esse Imperator, et humilis filius, quam Imperator et filius indevotus. Ha, cer itçec!, cer semea gentille barimedire! Estimeça yago, bere Aite errespetaçea, eta obediça, ece Emperadore edo Erregue icetea; bada iago estimetu zue Aite errespetaçea, ece Emperadorearen Corona gozaça. Esçara alqueçen alaba gueistoa, esçara alqueçen seme gueistoa, estarate confundiçen suie, eta erreñe Jangoicoan beldurric estucenac, gentillonec eracusten dicenarequi?. Eta alare pretendituco duce orai artio becela itea eta desitea echean zauren antojure Aite eta Amequi comunicetu bague; eta Aite eta Amac daudela issillic, sufriçatela, aguanta dezatela eta ler inçetela sentimentus? Xtio fielac, Xtio fielac, nic estaquit norc emandicen Jangoicoan leguean dispensau? Estaquit norc dispensatu ceitusten Aite eta Amegui zor dizquioten atencio, errespeto eta obediencieti? Norc semea eta alaba, suie eta erreñe, andiego eta zarrago barimedire ere; Nausi eta echecoandre barimedire ere, humes beteric barime daude ere, norc dispensatu ditu Jangoicoan legue sanduti, eta Aite eta Amegui zor dioten errespeto eta obediencieti? Yorç ez, ezpeiaque iorc dispensatu. Esta berçeric, beicic beren atrevencie, eta Aite eta Amegui sobra escu arça, eta Jangoicoa ofendiça. Beñe beldur neiz Aitec eta Amec berec dutela culpe gucie!: gueizqui aciçen tuste, sobra maitecen tuste, sobre libertade ematen diote, gaste zututic, eta guero humeac anditu eta gogortu, eta eciñ sugetatu; eta motibo ones gure Atsoec eramoçen tuste sentimentuec eta pesalombreac, eta hume gueistoac ofendiçen dute Jangoicoa eta galçen tuste beren arimec. Beldur neiz, Xtio fielac, gureatsoec humengatic, eta humec gureatsoengatic berçe munduen paga dezaten guciec.

Yduquiçece por cierto, ece humeric maitena ganic, eramo beairtuçela sentimenturic eta pensalombrric andienac; eta bercela erreparaçace gucien comun, humeric maitena itendute gure Atsoec eredero, eta erriontan, aldemenecoan eta berçetan, icusten dugu ece, guciec edo guciec, ezpada ere gueienac, gueizqui proçedicen dutela, desagradecituec direla, eta estiotela ecarcen errespetoric gure Atsoegui: berla goraçen dire hume gueistoac echeco manejoarequi, eta esçaqueti iñ cerengatic gure Atsoegui tocaçen beiceiotec echeco maneje azqueneco atsarçereño. Eta au clara da, bada contratoetan ezarçen dute gure Atsoec erederoac itentustenean, iten dutela eredero beren semea edo alaba, beren suiarequi edo erreñerequi, eta erreserbaçen dute berendaco bici diren artioco echeco señoia, manejoa eta itea eta desitea, au ezarçen da contrato gucietan; eta au eiñ claro egonic ere, hume

gueistoec, hume desobedientec, errespeto baguecoec, iqueten dute atrebimentue equençeco atsoegui drechoat ein clara, berec iñ eta desiten dutela gauce gucies, gureatsoequi comunicetu bague, eta iduquiçen dituste desprecieturic campocoac lirequen becela, marabiten jabe estirela gureatsoac. Au cabicen da Xioen ertean! Au de Jangoicoan Leguea? ez, beicic lucifer infernucoan leguea da. ha, hume gueistoac, noizbeit damutucoceice, provechuric bague. Gure atsoac affligiçen tuena, eta mortifiqueçen tuena, iquenen dela desgracietue, eta desventuret(u)e, erraten digu Jangoicoac verac: Qui affligit Patrem et fugit Matrem ignominiosus, et erit (Levit. 20). O cembat aniç urtes vici bear cirenac gureatsoen desobeciengatic, ill dire, gaste zuten adiñic obernan, desprecieturic afrenta publicoan! Jangoicoan castigoa da, hume desobedientac, guti biciçea, eta beren vici laburre mille neque eta penen ertean pasaçea: Eta au asco exmpleorequi provaleiteque.

Al contrario hume humillegui gure Atsoac honrraçen, hobedicen eta errespetaçen tustenegui, ofreciçen diote Jaun Divinoarrec vici luce eta diches beteriquecoa: eta au ez beñ sollic, beicic bi aldis: honora Patrem tuum et sicut praecepit tibi Dominus Deus ut longo vivas tempore. (Deut.5 v.16); (Exod 20. cap. 12). Aiçece Spiritu sanduec erraten digune. Aiçequizu ene seme (erraten digu Jaun amorosoarrec) zaure Aiten consejuec, eta obedizaure amari, manaçen dizun gucien: Audi fili mi, disciplinam Patris et ne dimittas legem Matristuae. (Prov. cap.1 v.8). Ceñ ongi eitu zue espiritu sanduen consejuau Erregue-San Fernando gloriosoac! Erranciotu Sandu glorioso oni, bere Erreñucu Grandec, Marques, eta Duque ec esçirudiela ongui Erregue batec obediçea imberçe bere Amari: Errespondatu cue inquietaturic: Cer, Erregue iquen agatic, ez nago obligueturic obediçera naure Amari? Erregue iquenagatic ez nau obligueçen Jangoicoan Legue Sanduec errespetaçera eta obediçera naure Amari? Ycusten duce hume gueistoac, nola errespetaçen eta obediçen tusten gure Atsoac, Erregue Jangoicoan beldur direnec? Eta alare, seme eta alaba gueistoaçuc, usteco dute ece cerengatic dauden ezconduric, cerengatic intusten erederu beren gure atso oneguieç, estaudela obligueturic errespetaçera eta obediçera gureatsoegui? Obligueturic daude eta egonen dire azqueneco atsarçereño.

Xtio fielac, eituçe nola obediçen cion San Fernando Erregue andiarrec bere Amari? eta esçarate confundiçen eta esçarate alqueçen zauren gureatsoequico desobediencies, eta errespeto faltas! Bada esta icendu Erregueau bacarric bere Amari obediencie andie ecarridiona; lomismo iten zue San Luis Francieco Erregue andiarrec, eiñ puntual obediçen cio bere Ama D. Blanca, Espeiñeco Ynfanta andiarri, ece murmureçen zute bere basalloec sobre obedicen ciola, eta sandu gloriosoarrec errespondaçen ciote: Erregue barimece ere, esçuquela iñ berçeric, beicic obeditu bere Amari, ez iqueteagatic seme gueistoa. Estire asqui exemploabec, Erregue sandu abec ematen dizquienac, zuec emendaçeco, zuec errespetaçeco eta obediçeco zauren guratsoac? Ez? Eiçeçe bada, Erregue gucien Erregueac, Xto gure Erredemptoreac, Jangoico eta guizon verdaderoac, ematen dicen exemploa eta eracusten dicen obediencie, zauren gureatsoequico, Evangelio Sanduec erraten digu obediçen ciotela bere Ama Marie Santissimeri eta San Jph bere Aite ordeari; et erat subditus illis. Eta cetan usteduce obediçen ciotela? Pensa aldeitequen gauceric menosenetan, eta humillenetan. Bada San Vicente ferrer gloriosoac, erraten digu bere Ama Marie Ssn, obediçeagatic echea chauçen zuela. Jango gizona escoa bat escuen artu, eta echan chauçen! Esçara arriçen hume desobediente! Bada gucie in zue zuri eracusteagatic, nola obeditu bear diotezun gauce gucietan zaure gureatsoegui. San Bernardo gloriosoac erraten ditu: errepata çaçe norc obediçen duen eta nori obediçen dion? Quis quibus? Norc obediçen du? Jangoicoac berac, Nori? criatureguei, Jangoicoan pean eta azpien daude criature guciec ere bai. Eta zuri erascusteco nola bear diotezun obeditu zaure gureatsoegui

eta gueñeraco obediencie zor diotezunegui, obediçen dio Marie Santissimeri, eta obediçen dio San Jph., bere Aiteordeari. Yquesazu gizona obediçen Jangoicoa ganic. Disce homo obedire. Jangoicoa humilleçen da obediçera, eta zuc soberbies beteric estiozu obedituco Jangoicoan lecuen dauquezun, zaure gureatsoari? Deus se humiliat, et tu te exaltas? Yquesazu gangoicoaganic obediçen, zuc guizona, lurre, autse, soberbioa, eta alquetu ceite zaure soberberbies, Jangoico guizonac eracusten dizun humildadearequi. Disce pulvis obtemperare, erubescit superbe cinis (Bernard. Homil 1 super Missus est). Obediçotezu Xtio fiela, zaure gureatsoegui, eta gueñeraco obediencie zor diotezun guciegui, Jangoicoac eracusten dizun beçela; esçaquezu iñ gauche andiagoric eta zure arimeri iago valietuco daquionic, nola obedicea. Jangoicoac berac erraten digu, neiego duela obediencie, ece sacrificio guciec. Melior est obediencia, quam victimae. Eta Jaun Divinoarrec obedientegui ofreciçen diote aniç gracie cantaçeco ebec aniç victorie. Vir obediens loquetur victorias. Al contrario desobedientegui amenazaçen diote Jaun divino arrec vici laburre, mille plaga, desgracie, pena, trabaju eta desdiche: Irruat super eos formido, et pavor: fiant immobiles quasi lapis (Exod. c. 15) Desobedienten gañen erori beič, dio Jangoicoac berac, beldurtasune, sustoa, espantue eta gueldi deiçela ecin mogitus, arriec beçuela.